

[Lange.]

strækkeligt inde i de Forhandlinger, der i de sidste Dage har fundet Sted i det andet høje Ting. Jeg saa, at det ene af Regeringsbladene, „Politiken“, for nogle Dage siden bebrejdede dette Tings Ledelse, at man forhastede sig ikke, idet man først opførte denne Sag paa Dagsordenen for i Dag. Bebrejdelsen kan maaske være rigtig, for vi kunde i og for sig lige saa godt være begyndt i Nat, da vi ikke har haft meget mere Lejlighed til at sætte os ind i Forhandlingerne i Folketinget ved at vente til i Dag, end vi havde haft, hvis vi var begyndt i Nat, da Folketinget holdt op.

Afsnit II kan vi ikke medvirke til Gennemførelsen af, i hvert Fald slet ikke i den Form, det nu har. Vi tror, at det, hvis det blev gennemført, vilde virke i høj Grad uheldigt. Vi tror, at en Deling af Landbrugerne i en Klasse, der har særlig Trang og derfor bør hjælpes, og en anden Klasse, som vil være i Stand til et Sykke Tid endnu at fortsætte Bedrifterne med Tab, er uretfærdig og i det lange Løb ogsaa i høj Grad uheldig, ikke mindst fordi det ikke er nogen særlig Opmuntring til at lægge Kræfterne i, at udvise Dygtighed, Flid og Sparsommelighed, naar Resultatet er, at man saa bliver undtaget fra Lovgivningsmagtens Bevaagenhed, bliver sat udenfor. Man kan heller ikke se bort fra, at inden for den Del, som skal hjælpes, og som sikkert tæller mange, der virkelig fortjener Hjælp, vil der ogsaa findes Landbrugere, som ikke fortjener Hjælp, og hvem ingen Lovgivningsmagt kan eller i hvert Tilfælde bør sikre Bevarelsen af deres nuværende Bedrifter.

Med Hensyn til Afsnit III, Moratoriebestemmelserne, har mit Parti endnu ikke taget endelig Stilling til Spørgsmaalet, om det overhovedet er Statens Opgave at medvirke til det, man kalder en Sanering af Landbrugets Gældsforhold. Vi mener, at inden man tager den endelige og afgørende Stilling til dette Spørgsmaal, maa der skaffes ganske andre Oplysninger end dem, der paa det nuværende Tidspunkt er tilvejebragt. Det er jo meget indgribende Foranstaltninger, man paa dette Punkt vil indføre. For at gennemføre disse maa man virkelig have en ganske anden Klarhed over, hvorledes Landbrugets Gældsforhold i Virkeligheden

er, end de rent skematiske Oplysninger, man paa det nuværende Tidspunkt har. Rent personligt har jeg ogsaa den Opfattelse, at den Opgave, man gennem disse Bestemmelser stiller sig, er en Opgave, som ikke paa gavnlig og retfærdig Maade kan løses af Lovgivningsmagten, i hvert Fald ikke gennem den foreslaaede Ordning.

Det, man her kalder Moratorium, er en højst mærkelig Form for Moratorium og staaer ganske i Modsætning til de Bestemmelser om Moratorium, som vi har i den gældende Lov om Akkord og Moratorium. I denne Lov er det dog saaledes — og det er den Maade, man altid har forstaaet Begrebet Moratorium paa —, at der er Tale om en Henstand med Betalingsforpligtelser, efter hvis Udløb Betalingsforpligtelserne igen indtræder; men her indfører man noget ganske nyt og kalder det for Moratorium. Man indfører en Ordning, hvorefter en Debitor i 5 Aar faar Henstand med Betaling af sin Gæld, og efter de 5 Aars Forløb genindtræder hans Forpligtelse til at betale ikke, saa falder den helt væk, saa skylder han overhovedet ikke noget, og i mange Tilfælde, hvor han vilde være i Stand til at betale.

Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet hæftede sig ved en Udtalelse af den ærede Ordfører for Venstre, der gik ud paa, at enhver var forpligtet til at betale sin Gæld, og dertil føjede den ærede Ordfører for Venstre: for saa vidt han kan, og det syntes den ærede Ordfører for Socialdemokratiet var noget meget bemærkelsesværdigt. Jeg mener, at det var i og for sig en overflødig Tilføjelse, for der er nu ingen, som vil kunne kræve, i hvert Fald er der slet ingen, som vil kunne opnaa, at en Debitor betaler en Gæld, som han ikke er i Stand til at betale. Men det, man vil med disse Bestemmelser, er heller ikke at faa fastslaaet dette, for givet er det — det er vi paa ingen Maade uenige med Regeringen i —, at der findes Landbrugsgæld, som ikke kan betales, der findes Landbrugsgæld, som paa en eller anden Maade maa og vil komme ud af Verden. Det, der her er Tale om, er; at man vil drage en Grænse og sige: Paa den Side af Grænsen kan man ikke betale, og der skal man heller ikke betale. Men en saadan Grænse vil det ikke være muligt at drage, hvis den skal være en virkelig retfærdig Grænse og dog hjælpe Land-